

צבא	ההגנה	לישראל
אזור	יהודה	ושומרון
לשכת	היועץ	המשפטי
ת"ד 5,	בית אל	90631
טל':	02-9977071/711	
פקס:	076-539-9689	
דוא"ל:	yoayosh@idf.il	
סימוכין:	9-0050-6540	
י"ח	באב	תשפ"ה
12	באוגוסט	2025

לכבוד
האגודה לזכויות האזרח - עו"ד הילה שרון

שלום רב,

הנדון: חזרת תושבי צפון אזור יהודה ושומרון לבתיהם
שלך: מיום 26.5.25

1. הרינו מאשרים קבלת פנייתך שבסמך, שעניינה בקשה לאפשר את חזרת תושבי צפון אזור יהודה ושומרון לבתיהם ולהבטיח חלוקה של מצרכים ושירותים חיוניים לאוכלוסייה זו. זאת, נוכח המבצעים הצבאיים שהתקיימו במרחב זה, ואשר הובילו ליציאה אוכלוסייה מאזור זה. נוסף לכך, ביקשת כי המפקד הצבאי יימנע מהריסת בתים במחנות.

2. בפתח הדברים, נבקש להבהיר כי רשויות האזור לא פינו את האוכלוסייה מביתה, לא דרשו ממנה להתפנות ולא חייבו לעשות כן. למעשה, רוב מוחלט של תושבי מחנה הפליטים גינן יצאו מהמחנה עוד בטרם כניסת צה"ל למחנה. לאחר שאמרנו זאת נבקש לעמוד על הדברים בהרחבה.

3. לצערנו, במהלך השנים האחרונות, בדגש על התקופה שמאז פרוץ אירועי "שובר גלים" בשנת 2022, הפכו מחנות הפליטים בצפון השומרון, לערי מקלט עבור גורמי הטרור. המחבלים, ששאפו ואף לדאבון הלב הצליחו לעיתים, לפגוע בביטחון עורף מדינת ישראל וישראלים באזור יהודה ושומרון, חלקם יצאו ממחנות הטרור ורובם נמלטו אליהם לאחר הפיגועים. אך לא רק מקלט סיפקו המחבלים במחנות הפליטים אלא גם תחמושת ואמצעים לפיגועים והיוו להשראה עבור מי שרצונו לפגוע בביטחון מדינת ישראל וביטחון אזור יהודה ושומרון.

במחנות הוקמה תשתית טרור של ממש, שכללה מטענים רבים שהוטמנו, והביאו לפציעת ומותם של חיילי צה"ל שפעלו בהם לאורך השנים, הוקמו חדרי ניהול ותקשורת, מערכי שערים ומגבלות תנועה ומחסות.

כל אלו הפכו את הסביבה האזרחית לסביבה צבאית של ממש. כך הפכו מחבלי האזור – את חייהם של התושבים בצפון השומרון למסוכנים, לנוכח החובה של צה"ל לפעול במחנות אלו למיגור הטרור.

ונדגיש את המובן מאליו – **איתור תשתיות הטרור הרבות שהוטמנו והותקנו במחנות והשמדתן כרוך בזמן ומאמץ.**

4. עם תחילת המבצע האחרון, הוטלו כתר ועוצר צבאיים על המחנות בהם פעל צה"ל. המגבלות הוטלו בהתאם לכללים המחייבים, ויושמו מתוך ראייה אחראית ומבדלת בין האזרחים לבין המחבלים. לאזרחים אשר ביקשו לצאת מהמחנות בעת פעילות הצבאית העצימה ולא להיות מוגבלים במגבלות התנועה במחנה בזמן הלחימה – ניתנה האפשרות

בלמ"ס

לעשות כן. יציאת תושבים ממרחב בו מתקיימת פעילות מבצעית עצימה, ובפרט ממחנות הפליטים ג'נין, טול כרם ונור א-שמש, התאפשרה דרך צירים ייעודים שהובאו לידיעת האוכלוסייה.

5. ויודגש, הפעילות המבצעית העצימה מתמשכת אף בעת כתיבת שורות אלו, כאשר מבוצעות פעולות מבצעיות שונות במחנות, לרבות חיפושים נרחבים אחר אמל"ח, סיכול תשתיות טרור ועוד. בזהירות ייאמר, כי התוצאות עד כה מלמדות כי הפעילות במחנות עודנה נדרשת. משכך, הצורך הביטחוני שהצדיק את הטלת הכתר עם פתיחת המבצע שריר ועומד אף כיום.

6. הפעילות במחנות הפליטים גוררת עימה בהכרח פגיעה במרקם החיים של האוכלוסייה הפלסטינית ואף רכושם. אולם, פעילות זו נובעת מצורך בטחוני **מובהק, ברור וממשי** – שאין לנו אלא להביע תקווה כי יחלוף – ומתבצעת בהתאם להוראות הפקודות, הדין והפסיקה. בנסיבות אלה, רחוקה הדרך מהקביעה כי צה"ל מבצע פשעי מלחמה.

7. ויודגש, רשויות האזור מודעות ליציאת התושבים מן המרחב. סוגיה זו נמצאת על סדר יומם של הגורמים הרלוונטיים הבכירים ביותר, אשר אף נפגשו עם **נציגי הרשות הפלסטינית** היא האחראית על המחנות – **המצויים בשטח A אשר האחריות להם נמסרה לרשות הפלסטינית במסגרת הסכמי הביניים בשנת 1995.**

בהתאם, כוחות צה"ל – פיקוד המרכז והמנהל האזרחי, פועלים ככל הניתן לסייע לתושבים שיצאו מן המרחב, כאשר מתגלים חוסרים **ובהיתן פניות פרטניות**. פעולות אלה נעשו עד כה, ואף יוסיפו להימשך ככל שיהיה בכך צורך. מכל מקום, נמליץ להביא בפני המת"ק הגזרתי **עניינים קונקרטיים וממוקדים**, ככל הניתן, כדי שניתן יהיה לתת להם מענה הולם בנסיבות העניין, ונציע כי פניות אלה יופנו אף לידיעתנו. בעניין זה יובהר כי לא מוכרת לרשויות האזור בעיה הומניטרית כללית בשל פעולת הכוחות במחנות.

שלא בשולי הדברים נציין, כי על אף איסור הכניסה למחנות הפליטים בשל שיקולי ביטחון מובהקים, הנבחן מעת לעת בהתאם לצורך הביטחוני, התאפשרה הגעתן של משפחות לצורך איסוף חפציהן מבתיהן במחנות הפליטים בהם צה"ל פועל. כך, למשל, עד כה בוצעו **למעלה מ-700 תיאומי כניסה למחנה הפליטים טול כרם** לפי בקשות שהועברו לרשויות צה"ל באמצעות הקישור הפלסטיני.

8. במבט צופה פני עתיד, נציין כי נערכות הערכות מצב ביטחוניות עתיות וקבועות **לבחינת צמצום מגבלת התנועה במחנות הפליטים**, לרבות בדבר העיתוי האפשרי והמתווה הנכון לכך בשים לב לפעילות המתנהלת במחנות גם כעת ולעצימותה, ולשיקולים הביטחוניים השונים. במסגרת זו אף נעשים מאמצים לתיאום תיקון התשתיות שיתבצעו כמובן על ידי הרשות הפלסטינית, כדי לאפשר בעתיד חזרה בטוחה של התושבים, **כאשר הנסיבות המבצעיות יאפשרו זאת**. נוסף לכך, במקומות הסמוכים למחנות הפליטים, בהם לא היה בכך כדי לפגוע במאמץ המבצעי, שבו וחזרו התושבים דרך קבע.

בכל הנוגע לבקשתך כי תתאפשר כניסה לצורך איסוף ציוד, הרי שבהתאם לידוע לנו כיום מתאפשרת גישה שכזו בתיאום עם המת"ק הגזרתי, בכפוף להערכת המצב ופעילות הכוחות המבצעיים, כפי שפורט לעיל. משכך, נציע לפנות אל המת"ק דרך הקישור הפלסטיני או באמצעות כתובת הדוא"ל mmz@mgar.co.il או באמצעות מענה טלפוני במספרים *4943 או 074-7642929.

לצורך יעילות העניין וכדי למנוע תקלות, נזכיר כי מוטב לפנות באופן מפורט ומדויק ככל הניתן, תוך ציון מועדי התיאום המבוקשים, מיקום הבית אליו מבוקש להגיע, משך הזמן הנדרש, כלל המסמכים הרלוונטיים לרבות יפויי כוח, וכל נתון רלוונטי נוסף.

9. עם זאת יודגש, כי רשויות האזור וגורמי הביטחון לא יאפשרו את חזרת גורמי הטרור למחנות הפליטים, מה שהיה – הוא לא שיהיה במישור זה, ועל כן גם התשתיות שיונחו בעתיד לא יוכלו להיות כאלו שישרתו את הטרור כרעיון מרכזי ומסדר מאחוריהן.

10. בשולי הדברים, נבקש להדגיש כי אף הריסת המבנים לצרכים צבאיים במחנות הפליטים מבוצעת בהתאם לדין, כפי שאושר לאחרונה בפסיקת בית המשפט העליון **בשתי הזדמנויות**. המפקד הצבאי יוסיף לעשות שימוש בסמכויותיו ככל שהדבר יידרש, בהינתן צורך צבאי ממשי, תוך צמצום הפגיעה למינימום הנדרש ההכרחי, והכל בהתאם לדין ולהלכה הפסוקה

בברכה,

פאר	הדר	סרן
אוכלוסין	מדור	ראש